

Entre CASTELLS i MURALLES

• Fitxa tècnica

VALOR CULTURAL

A la rica història de les comarques de Girona es deu la construcció, en molts dels seus pobles, d'estructures defensives com ara castells i muralles, que al llarg del temps han esdevingut un patrimoni important.

TIPUS DE RUTA

Lineal, de sud a nord.

RECORREGUT DE LA RUTA PRINCIPAL

Uns 300 km.

INICI

Hostalric, vila situada al peu de l'AP-7 i de la C-35.

• Introducció a la ruta

Aquesta ruta ens porta a pobles de gran interès històric. Visitem antics castells, alguns dels quals en ruïnes però de valor històric i paisatgístic notable, sorgits fins i tot en l'època en què Girona era zona fronterera entre el món àrab i el cristià. També coneixerem vertaderes fortaleses de grans dimensions i muralles defensives molt ben conservades. Donat l'origen medieval d'una bona part de les localitats que acullen aquestes fortificacions, la ruta descrita aquí es complementa perfectament amb la número 10, dedicada als pobles medievals.

Però el visitant ha de ser conscient que hi ha molts més castells i restes de muralles en altres pobles que, per necessitats de la ruta i de mostrar els més valuosos, no apareixen aquí. Recomanem, per tant, als interessats en el tema que s'informin a les oficines de turisme.

1 HOSTALRIC

Som en una vila medieval emmurallada que conserva deu torres cilíndriques de gran interès. La més antiga, la torre dels Frares, de 33 metres d'altura, data del segle XIII.

El castell d'Hostalric té una llarga història militar, ja que fins al segle XX acollí una guarnició. La major part de la seva estructura actual correspon a la reconstrucció duta a terme al segle XVIII, encara que se sap que el 1145 ja hi havia una fortificació al mateix indret. Catalogat com a Bé Cultural d'Interès Nacional, en l'actualitat tot el recinte fortificat està en procés de restauració. Al pati d'armes del castell s'hi ha instal·lat un restaurant.

La vila presenta altres centres d'interès, com la plaça dels Bous, l'Ajuntament (antic convent de frares) o les mines d'aigua que formaven part de la xarxa pública de conducció d'aigua.

Recomanem seguir el camí de ronda de les muralles, d'uns 600 metres, i visitar la torre del Convent, que acull una exposició de fotografies antigues d'Hostalric, i la torre dels Frares.

S'ofereix la possibilitat de fer visites amb audioguies, que cal demanar a l'Oficina de Turisme.

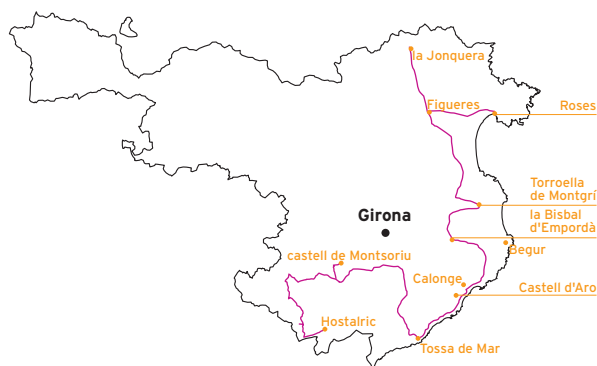
Agafem la C-35 cap a Sant Celoni. A 8 km trobem la GI-552, que va cap a Breda i que hem de creuar. A un parell de quilòmetres, un camí ens porta al castell de Montsoriu.

2 MONTSORIU I ALTRES CASTELLS DE LA SELVA

El castell medieval de Montsoriu, un dels més destacats de Catalunya, fou la seu de la nissaga dels vescomtes de Girona-Cabrera, una de les més preeminents de la corona d'Aragó. Ja al segle XIII, el cronista Bernat Desclot dirà de Montsoriu que és «un dels bells i nobles del món». Arquitectònicament, el conjunt monumental està format per tres recintes emmurallats construïts entre els segles X i XV, i ocupa una extensió de mig quilòmetre de perímetre. Actualment està en fase de restauració.

Seguim la GI-552 fins a arribar a Arbúcies, al cor del Montseny (vegeu ruta 8), un parc natural que és Reserva de la Biosfera de la UNESCO. El Museu Etnològic del Montseny – La Gabella té una sala dedicada a Montsoriu. A la vila també hi ha la interessant Ruta Rusiñol, que segueix, indicats amb plafons, vuit dels paisatges que van inspirar el pintor Santiago Rusiñol entre els anys 1927 i 1930. Continuem pujant per la carretera fins a trobar la C-25, que ens porta a Sant Hilari Sacalm, on antany s'ubicà el castell de Solterra – avui dia només en queden restes –, i Santa Coloma de Farners, vila que acull el castell de Farners. Documentat al segle XI com a possessió dels comtes de Barcelona, l'edifici és de planta trapezial i conserva una gran torre cilíndrica de més de 8 metres de diàmetre i 12 metres d'altura. Al castell s'hi arriba per una pista de 4 km que surt del parc de Sant Salvador, espai de gran bellesa que fa recomanable realitzar la ruta a peu. Agafant la carretera en direcció a Anglès, ens trobem de seguida un trencall cap a Brunyola, petit poble que acollí el castell del mateix nom, datat el 1106. De les quatre torres que posseïa l'edificació originària avui dia en queden tres, una de les quals fa de campanar de l'església i seu de l'Ajuntament. Tot seguit reculem fins a la C-25, que ens porta a Cassà de la Selva. Aquí agafem la C-65 per dirigir-nos a Llagostera, on podem fer un recorregut senyalitzat al llarg de la seva antiga muralla. Per la GI-681 arribem a la costa i fem cap a la vila de Tossa de Mar.

• Descripció de la ruta

3 TOSSA DE MAR

Enclavada en un dels paratges de natura més exuberants de la Costa Brava, amb un 85% del territori protegit pel PEIN, la vila de Tossa conserva l'únic exemple de recinte emmurallat fortificat de la costa catalana. Declarada Monument Históricoartístic Nacional el 1931, les seves muralles medievals han esdevingut el perfil més internacional del litoral gironí. La primera referència al *castrum* de Tossa data de l'any 966. Convé assenyalar, d'altra banda, que fins al 1784 la població va dependre del monestir de Ripoll. El castell, del qual avui dia no queden restes, es trobava situat al punt més elevat de la Vila Vella (on actualment trobem el far), datava del 1187 i constituïa un element defensiu de primer ordre. Les muralles daten del segle XII, tot i que la major part són producte de restauracions posteriors, especialment del segle XIV. Del magnífic pany de muralla que es conserva destaquen les torres: la de Joanàs, que esguarda la badia; la de Codolar o torre de l'homenatge, que vetlla una de les platges més estimades de Tossa per la seva tradició de refugi de pescadors, i la torre de les Hores, que presidia l'entrada pel pati d'armes. Coneguda per la seva tradició artística, a la Vila Vella hi trobem el Museu Municipal, un dels museus d'art modern més importants de les comarques gironines. El Museu aplega una col·lecció extraordinària dels pintors més destacats de les avantguardes europees que van soggiornar a Tossa durant els cinc primers anys de la dècada dels trenta, com Marc Chagall i André Masson. A la mateixa vila també podem visitar el Centre d'Interpretació dels Fars de la Mediterrània (vegeu ruta 8).

4 CASTELL D'ARO - CALONGE - BEGUR

La GI-682, una bonica carretera que serpenteja per la costa, ens porta a Sant Feliu de Guíxols i Platja d'Aro, des d'on ens dirigim a Santa Cristina d'Aro i Castell d'Aro. L'origen d'aquesta última població se situa en el castell medieval de Benedormiens, que guardava el monestir de Sant Feliu de Guíxols. El castell, declarat Bé Cultural d'Interès Nacional, es troba en un pujol a 42 metres d'altura. Actualment, i després de la restauració parcial a què fou sotmès, es fa servir com a sala d'exposicions. Seguim per la C-31 fins al poble veí de Calonge, que conserva un castell datat el 1019, envoltat de torres i muralles i amb un important pati d'armes interior. Sense deixar la carretera C-31, avancem cap a Palamós i Palafrugell i ens desviem per la GI-653 cap a Begur, un preciós poblet presidit per un castell circular al qual es pot pujar tot fent una tranquil·la passejada i que ofereix magnífiques vistes de les cales del municipi. A partir d'aquí, a escassos quilòmetres de distància trobem una sèrie de pobles medievals que mereixen una visita detinguda (vegeu rutes 8 i 10): Pals, Palau-sator (torre de les Hores), Peratallada, Cruïlles, Monells, Corçà, Ullastret... Seguim cap a la Bisbal.

5 LA BISBAL D'EMPORDÀ

Aquesta vila terrissaire (vegeu rutes 2 i 8) té un important castell que, datat el 1180, va ser residència dels bisbes de Girona i està declarat Monument Históricoartístic des del 1972 i també Monument Nacional. Mostra notable de l'arquitectura civil de l'edat mitjana, l'edifici, que està situat al mateix centre comercial de la població, va ser objecte de diverses reformes als segles XV, XVI i XVII i conserva encara ara una part de les muralles. Molt a prop, al barri de Castell d'Empordà, hi ha un altre castell documentat el 1301.

Sortim de la vila per la C-66 i ens desviem per la C-252 fins a trobar la C-31, que ens portarà a Torroella de Montgrí.

6 TORROELLA DE MONTGRÍ

Vila de gran importància històrica (va ser vila reial l'any 1273), Torroella de Montgrí conserva un centre medieval amb diversos palaus i una església gòtica força notable. La construcció del castell, situat al cim de la muntanya del Montgrí (309 metres), es deu al rei Jaume II. Des de la fortalesa –que, si bé inacabada, conserva tot el perímetre i les quatre torres cilíndriques– es poden contemplar unes vistes espectaculars de la comarca i de les illes Medes. S'hi accedeix per una ruta de senderisme d'una hora de duració.

Prenem de nou la C-31, que seguim ara cap a Figueres, on hi ha el castell de Sant Ferran.

7 FIGUERES. CASTELL DE SANT FERRAN

La fortalesa, una de les més grans d'Europa, té forma de pentàgon estrellat i un doble recinte de muralles, amb un perímetre exterior de més de 3.100 metres i un altre d'interior de 2.100 metres. Entre les dues muralles hi ha un gran fossat i 8 cisternes. Amb un pati d'armes de 12.000 m², el castell tenia una guarnició de 6.000 homes, encara que estava preparat per allotjar-ne el doble. No es va obrir al públic fins al 1997, per la qual cosa es conserva en unes condicions excel·lents. Està declarat Bé d'Interès Cultural i Monument Históricoartístic.

Per la C-260 arribem a Castelló d'Empúries, una altra vila medieval de gran interès (ruta 10), i després, a Roses, on visitarem la Ciutadella, un conjunt monumental en què es fan visibles les diferents ocupacions de la ciutat des de la seva fundació pels grecs fins al seu abandonó, ja al segle XIX (ruta 11). La Ciutadella pròpiament dita és una fortificació renaixentista que fou destruïda parcialment durant l'ocupació napoleònica. Tornem a Figueres, des d'on agafem l'AP-7 o l'N-II fins a la vila fronterera de la Jonquera. Des d'aquí podem continuar cap al castell de Rocabertí i, especialment, al de Requesens, situat en ple Paratge Natural de l'Albera. Documentat el 1050, a finals del segle XIX es va construir un nou edifici neomedieval força espectacular. Encara que abandonat, mostra tres muralles, torres rodones i quadrades, patis i escalinates, etc.

La ruta acaba al castell de Requesens.

